

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 4

JUNGTINĖS TAUTOS - 5

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 6

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 9

KITOS NAUJIENOS - 13

EUROPOS SĄJUNGA

Vyriausiojo įgaliotinio pareiškimas dėl tam tikrų trečiųjų valstybių prisijungimo prie ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Mianmare / Birmoje

2023 m. gegužės 22 d. pranešime spaudai Europos Sąjungos (ES) Vyriausiasis įgaliotinis Josep Borrell paskelbė, kad 2023 m. balandžio 28 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2023/887 dėl ribojamųjų priemonių Mianmarui / Birmai.

Tarybos sprendimu ribojamųjų priemonių taikymas **92 asmenims ir 17 subjektų pratęsiamas iki 2024 m. balandžio 30 d.**, o vieno asmens ir vieno subjekto atžvilgiu – **iki 2023 m. spalio 29 d.** Šiuo sprendimu taip pat atnaujinamas Sprendimo 2013/184/BUSP priede pateiktas tam tikrų asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašas.

Šalys kandidatės: Šiaurės Makedonija, Juodkalnija, Serbija, Albanija, Ukraina ir Bosnija ir Hercegovina, potenciali šalis kandidatė Sakartvelas ir Europos ekonominės erdvės narėmis esančios ELPA šalys: Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija prisijungia prie šio Tarybos sprendimo.

Jos užtikrins, kad jų nacionalinė politika atitiktų šį Tarybos sprendimą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Statement by the High Representative on behalf of the EU on the alignment of certain third countries concerning restrictive measures in view of the situation in Myanmar/Burma](#)

Nustatytos naujos sankcijos Iranui

2023 m. gegužės 22 d. Taryba nusprendė nustatyti ribojamąsias priemones dar **5 asmenims ir dviem subjektams**, atsakingiems už šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus Irane. Atitinkamai buvo priimti Tarybos įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) **2023/987** ir Tarybos įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/986**.

Į sąrašą papildomai įtrauktas dabartinis Irano teisėsaugos pajėgų (LEF) **Teherano policijos pagalbos padalinio vadas** – su **Maryam Arvin „byla“** siejamas asmuo; Maryam Arvin buvo teisininkė, kuri dėl savo veiklos ginant protestuotojus buvo brutaliai areštuota, su ja buvo labai netinkamai elgiamasi ir galiausiai ji mirė. Sankcijos taip pat nustatytos **Irano policijos atstovui spaudai** ir Irano Aukščiausiosios kibernetinės erdvės tarybos (**SCC**) – institucijos, atsakingos už represijas kibernetinėje erdvėje, – sekretoriui.

Be to, Taryba į sąrašą įtraukė **IRGC „Cooperative Foundation“** – organą, atsakingą už Islamo revoliucijos gvardijos investicijų valdymą bei už lėšų nukreipimą režimo brutalioms represijoms, ir „Student Basij Organisation“ (**SBO**).

Ribojamosios priemonės dabar taikomos iš viso **216 asmenų ir 37 subjektams**. Jos apima **turto įšaldymą, draudimą keliauti į ES ir draudimą leisti** į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams **naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais**. Taip pat uždrausta į Iraną eksportuoti įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, ir telekomunikacijų stebėsenos įrangą.

Subjektų, kuriems taikomos ES sankcijos, sąrašas papildytas jau **aštuntą kartą**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Iran: five individuals and two entities targeted by EU's eighth package of sanctions for human rights violations - Consilium \(europa.eu\)](#)

Atnaujintas ES dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės sąrašas

2023 m. vasario 23 d. Europos Komisija priėmė Deleguotąjį Reglamentą (ES) **2023/996**, kuriuo atnaujinamas Reglamento (ES) 2021/821 I priede pateiktas ES dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės sąrašas, kad jis būtų suderintas su Australijos grupėje - daugiašaliame eksporto kontrolės režime, atsakingame už cheminių ir biologinių prekių platinimo prevenciją - 2022 m. priimtais sprendimais.

Šiuo atnaujinimu į ES dvejojo naudojimo prekių sąrašą įtraukiamos kai kurios **naujos biologinio sektoriaus technologijos**. Visų pirma į atnaujintą ES kontrolės sąrašą įtraukti **keturi nauji įrašai** apie **jūrinius toksinus**, t.y. brevetoksinus, goniatoksinus, nodularinus ir palitoksinus, kurie natūraliai aptinkami jūrų aplinkoje, tačiau taip pat gali būti sintetiniai ir naudojami, pavyzdžiui, biologiniams ginklams gaminti.

ES kontrolės sąrašo atnaujinimas buvo **derinamas su JAV priemonėmis**, kuriomis įvedama tokia pati šių naujų technologijų kontrolė.

Atsižvelgiant į tai, kad Taryba ir Europos Parlamentas per du mėnesius nepareiškė prieštaravimų, Komisijos deleguotasis Reglamentas **2023 m. gegužės 25 d.** buvo paskelbtas ir įsigaliojo kitą dieną po jo paskelbimo.

Daugiau informacijos (anglų k.): [2022 Exceptional Update of the EU Control List of Dual-Use Items](#)

ES nustatė naujas sankcijas asmenims, atsakingiems už destabilizavimo veiksmus Moldovoje ir už kenkimą Ukrainos teritoriniam vientisumui

2023 m. gegužės 30 d. Taryba nusprendė nustatyti **ribojamąsias priemones 7 asmenims pagal dvi skirtingas sankcijų sistemas**: neseniai nustatytą režimą asmenims, atsakingiems už veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis **Moldovos Respublikoje**, kenkiama jos suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, ir režimą dėl veiksmų, kuriais kenkiama **Ukrainos** teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi.

Atitinkamai buvo priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1048**, Tarybos Sprendimas **2023/1047** bei Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1046** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1045**.

Aukščiau nurodytu dokumentų rinkiniu siekiama suvaldyti, viena vertus, opią vidaus padėtį Moldovoje ir užkirsti kelią bandymams destabilizuoti šalį, o kita vertus – kovoti su kai kurių Moldovos piliečių dalyvavimu stengiantis pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui remiant Rusijos agresijos karą.

Visų į sąrašą įtrauktų asmenų **turtas iššaldomas**, o ES piliečiams ir įmonėms **draudžiama sudaryti jiems galimybę naudotis lėšomis**. Jiems taikomas ir **draudimas keliauti**, o tai reiškia, kad jie negali atvykti į ES teritoriją arba vykti per ją tranzitu.

Pastangos destabilizuoti Moldovos Respubliką pastebimai suintensyvėjo nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios ir kelia tiesioginę grėsmę ES išorės sienų stabilumui ir saugumui. ES ir toliau tvirtai remia Moldovą, jos atsparumą, saugumą, stabilumą, ekonomiką ir energijos tiekimą, išorės subjektams vykdant destabilizuojančią veiklą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Republic of Moldova: 7 individuals listed for their destabilising actions and for undermining the territorial integrity of Ukraine](#)

2023 m. gegužės 31 d. Europos Komisija atnaujino DUK:

- **dėl žiniasklaidos**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad domeną registruojantis subjektas kontroliuoja subdomenus. Jei domenas užblokuotas, turėtų būti užblokuoti ir jo subdomenai. Atitinkamai Tarybos Reglamente (ES) Nr. 833/2014 nustatytas draudimas taip pat taikomas naujai sukurtiems interneto domenams, kuriuos iš esmės valdo ar kontroliuoja subjektai, kuriems taikomos ES sankcijos, arba kurie naudojami siekiant apeiti nustatytą draudimą.

Pažymėtina, kad domenų ir subdomenų sąrašus galima rasti kai kurių nacionalinių reguliavimo institucijų interneto svetainėse, įskaitant ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos interneto svetainėje:

1. [Ribojimai, susiję su tarptautinių sankcijų įgyvendinimu | Lietuvos radijo ir televizijos komisija](#);
2. https://www.rtk.lt/uploads/documents/files/atviri-duomenys/neteisetos-veiklos-vykdytojai/IP_adresu_sarasas.txt;
3. [Neteisėtos veiklos vykdytojai | Lietuvos radijo ir televizijos komisija](#);
4. [Durchsetzung von EU-Sanktionen im Medienbereich: Verwaltungsstrafbestimmung § 64 Abs. 3a AMD-G](#);
5. [Äriklient | Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet](#).

- **konsoliduota DUK versija** (atnaujinta 2023.05.31).

LIETUVA

Nuo 2023 m. birželio 5 d. muitinė griežtina sankcionuotų prekių eksporto į trečiąsias šalis kontrolę

2023 m. gegužės 24 d. Lietuvos muitinė paskelbė, kad reaguojant į netipišką prekybą su atskiriomis trečiosiomis šalimis augimą bei siekdama **užkardyti galimus sankcijų apėjimus**, nuo **birželio 5 d. griežtina prekių, kurioms nustatyti eksporto draudimai ir apribojimai**, ir kurios eksportuojamos į trečiąsias šalis per Rusijos Federaciją ir/ar Baltarusiją ar gabenamos tranzitu per šias šalis, **kontrolę**.

Pirmiausia verslo atstovams rekomenduojama prieš eksportuojant sankcionuojamas prekes, priimant jas vežti, teikiant logistikos ar tokių prekių deklaravimo muitinėje paslaugas visais atvejais **atlikti išsamų patikrinimą** ir įsitikinti, kad prekės bus **tik vežamos tranzitu** per Rusijos Federaciją ir/ar Baltarusiją ir **nėra skirtos naudoti** Rusijos Federacijoje ar Baltarusijoje arba nėra parduodamos ar tiekiamos bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijos Federacijoje ar Baltarusijoje.

Siekiant įsitikinti, kaip laikomasi šių reikalavimų, muitinė reikalaus **papildomų įrodymų**, kad:

- prekės nebus parduodamos, jų **savininkai nebus keičiami** po jų eksporto iš Europos Sąjungos;
- **prekių tranzitas** per Rusijos Federaciją ir/ar Baltarusiją yra **tik dalis** viso eksportuojamų prekių gabenimo maršruto, prasidedančio ir pasibaigiančio už Rusijos Federacijos ir/ar Baltarusijos ribų;
- prekių tranzito per Rusijos Federaciją ir/ar Baltarusiją metu prekės **nebus perparduodamos, perdirbamos, sandėliuojamos, perkraunamos** į kitą transporto priemonę, įskaitant priekabos ar puspriekabės su prekėmis perkabinimą, taip pat nebus naudojamos asmenų, kuriems taikomos sankcijos, paslaugomis;

- prekes įmanoma identifikuoti, t. y. kad muitinė galėtų vienareikšmiškai nustatyti, ar prekės tinkamai suklasifikuotos ir nėra priskirtinos dvejojo naudojimo prekėms;
- eksportuotojas turi informaciją apie prekių **galutinį naudotoją** ir prekių **galutinį naudojimą** trečiojoje šalyje.

Neturint reikalaujamų įrodymų arba vėluojant juos pateikti Lietuvos muitinei, **prekės nebus išleistos** iš Europos Sąjungos, o ilgesnį laiką trunkantis jų vežimo aplinkybių **tikrinimas gali sukelti** nepageidautinas transporto priemonių **prastovas**.

Taip pat Lietuvos muitinė primena, kad **Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014** ir **Tarybos Reglamento (ES) Nr. 765/2006 nuostatų pažeidimas** yra laikomas **tarptautinių sankcijų pažeidimu**, ir šį pažeidimą padariusiam fiziniam asmeniui (eksportuotojo, vežėjo ar muitinės tarpininko atstovui) yra numatyta **administracinė atsakomybė** pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso **515 straipsnį**, o juridiniam asmeniui taikomos **poveikio priemonės**, numatytos **Tarptautinių sankcijų įstatymo 15 straipsnyje**.

Atitinkamai ekonominės veiklos vykdytojų prašoma **pasiruošti** patiems ir **informuoti** savo verslo partnerius apie nuo 2023 m. birželio 5 d. pradedamas taikyti priemones Lietuvoje ir jos pasienyje su Rusijos Federacija ir Baltarusija, kad būtų išvengta nesusipratimų ar kitų nepageidaujamų pasekmių.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(lrmuitine.lt\)](https://www.lrmuitine.lt).

Lietuvos prokurorai atlieka tyrimus dėl 9 bendrovių, kurios įtariamoms pažeidus ES sankcijas

Lietuvos valdžios institucijos pateikė prokurorams įrodymus apie **devynias Lietuvos bendroves** po Tarptautinio žurnalistinių tyrimų centro Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) tyrimo, kurio metu paaiškėjo, kad įmonės **galimai pažeidė ES sankcijas melagingai pateikdamos** rusišką ir baltarusišką fanerą, granules ir kitus medienos produktus kaip kilusius iš **Kirgizijos ir Kazachstano**.

2022 m. gruodžio mėn. paskelbus OCCRP tyrimo išvadas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (VVTAT) **2023 m. pradžioje** pradėjo tyrimą **dėl 95 bendrovių**, užsiimančių medienos importu iš ES nepriklausančių šalių.

Dauguma įtariamų įmonių užsiima medienos importu iš Kazachstano arba Kirgizijos, melagingai nurodydamos ją kaip kilmės šalį. Be to, VVTAT aptiko įrodymų, kad panaudojant Turkiją buvo siekiama išvengti sankcijų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Lithuanian Prosecutors to Probe 9 Companies for Violating EU Sanctions \(occrp.org\)](https://www.occrp.org).

JUNGTINĖS TAUTOS

JT į Somaliui taikomų sankcijų sąrašą įtraukė vieną asmenį

2023 m. gegužės 26 d. Juntinių Tautų Saugumo Tarybos komitetas, vadovaudamasis Rezoliucija 751 (1992) dėl „Al-Shabaab“, patvirtino vieno asmens, **Abdullahi Osman Mohamed Caddow**, įtraukimą į asmenų ir subjektų, kuriems taikomos Saugumo Tarybos nustatytos ir pagal Jungtinių Tautų Chartijos VII skyrių priimtose priemonėse, sankcijų sąrašą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Security Council 751 Sanctions Committee Adds One Entry to Its Sanctions List | UN Press](https://www.un.org/press/en/2023/05/sc751sanctionscommitteeaddsoneentrytoitslist/)

2023 m. gegužės 19 d. JAV izdo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) išdavė 4 bendrąsias licencijas:

- **Bendroji licencija 13E** – OFAC išleido Bendrąją licenciją 13E, **visų pirma, pratęsdama jos galiojimo terminą iki 2023 m. rugpjūčio 17 d.** Bendroji licencija 13E, kaip ir ankstesnės jos versijos, **leidžia atlikti** tam tikrus **administracinius sandorius**, jei jie nėra draudžiami Vykdomojo įsakymo E.O. 14024 4 direktyva, įskaitant mokesčių, rinkliavų ar importo muitų mokėjimą ir leidimų, licencijų, registracijų ar sertifikatų, kurie yra būtini ir paprastai susiję su JAV asmens kasdiene veikla Rusijoje, pirkimą ar gavimą. Pažymėtina, kad ši Bendroji Licencija **nesuteikia leidimo** mokėti išvykimo mokesčio (angl. exit tax), kurį Rusijos vyriausybė yra nustačiusi už verslo perleidimą, tam reikalingas specialus OFAC leidimas (žr. **DUK 1118**).
- **Bendroji licencija 66** – išskyrus šios Bendrosios licencijos b punkte numatytus atvejus, visi Vykdomojo įsakymu E.O. 14024 draudžiami sandoriai, kurie įprastai susiję su bet kokio sandorio, kuriame dalyvauja akcinė bendrovė „Polyus“ arba bet koks subjektas, kuriame akcinė bendrovė „Polyus“ tiesiogiai ar netiesiogiai valdo 50 proc. ar didesnę akcijų dalį, nutraukimu, yra leidžiami iki **2023 m. rugpjūčio 17 d.**, su sąlyga, kad bet koks mokėjimas asmeniui, kuriam taikomos sankcijos, turi būti atliktas į blokuotą sąskaitą.
- **Bendroji licencija 67** – leidžia **iki 2023 m. rugpjūčio 17 d.** atlikti visus sandorius ne JAV asmeniui, kurie uždrausti Vykdomojo įsakymu E.O. 14024 ir kurie yra įprasti ir būtini akcinės bendrovės „Polyus“ arba bet kurio subjekto, kuriame akcinė bendrovė „Polyus“ tiesiogiai ar netiesiogiai valdo 50 proc. ar didesnę akcijų dalį, skolos ar nuosavo kapitalo, **įsigyto iki 2023 m. gegužės 19 d.** pardavimui ar perleidimui arba pardavimui ar perleidimui palengvinti. Taip pat vadovaujantis Bendrąją licencija 67 yra leidžiami visi Vykdomojo įsakymu E.O. 14024 uždrausti sandoriai, kurie yra įprastai susiję ir būtini išvestinių finansinių priemonių sutarčių, sudarytų iki **2023 m. gegužės 19 d., nutraukimui.**
- **Bendroji licencija 68** – leidžia **iki 2023 m. liepos 18 d.** visus sandorius, kurie yra įprastai susiję ir būtini likviduojant bet kokį sandorį, susijusį su vienu ar keliais Bendrojoje licencijoje nurodytais Rusijos subjektais, su sąlyga, kad bet koks mokėjimas sankcionuotam subjektui turi būti atliktas į blokuotą sąskaitą.

2023 m. gegužės 31 d. OFAC išdavė:

- **Bendrąją licenciją 69.** Vadovaujantis šia licencija leidžiama vykdyti sandorius, būtinus Tarptautinio investicijų banko iki 2023 m. balandžio 12 d. išleistų skolos vertybinių popierių palūkanų ar pagrindinės sumos mokėjimams tvarkyti. Licencija galios **iki 2023 m. birželio 30 d.**

Nustatytos naujos sankcijos Šiaurės Korėjai dėl kenkėjiškos kibernetinės ir IT veiklos

2023 m. gegužės 23 d. OFAC nustatė sankcijas **keturiems subjektams ir vienam asmeniui**, susijusiems su užslėptų pajamų generavimu ir kenkėjiška kibernetine veikla, kuria remiama Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDL) vyriausybė.

Pažymėtina, kad KLDL vykdo **kenkėjišką kibernetinę veiklą** ir įdarbina informacinių technologijų (IT) darbuotojus, kurie apgaulės būdu gauna darbą, kad gautų pajamų, be kita ko, virtualia valiuta, ir taip remtų Šiaurės Korėjos režimą ir jo prioritetus, pavyzdžiui, **neteisetų masinio naikinimo ginklų ir balistinių raketų programas**.

Sankcijos nustatytos JAV **koordinuojant veiksmus su Korėjos Respublika**, kuri tuo pačiu metu taiko sankcijas **vienam subjektui ir vienam asmeniui**, susijusiems su užsienyje dirbančiais KLDL IT darbuotojais. Atkreiptinas dėmesys, kad **trys subjektai**, kuriems nustatytos sankcijos yra tie, kuriuos Korėja neseniai nurodė kaip asmenis, dalyvaujančius **kibernetinėse operacijose** ir gaunančius **neteisetų pajamų**, kuriomis remiamos KLDL masinio naikinimo ginklų programos.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets DPRK Malicious Cyber and Illicit IT Worker Activities | U.S. Department of the Treasury](#)

Atstovų Rūmų komitetas pritarė įstatymo projektui, kuriuo siekiama uždrausti Rusijos urano importą

Atstovų Rūmų Energetikos ir prekybos komitetas pateikė svarstyti įstatymo projektą, kuriuo, išskyrus tam tikras išimtis, **būtų uždraustas mažai prisodrinto urano importas iš Rusijos** į Jungtines Valstijas. 2023 m. vasario mėn. Atstovų Rūmų Energetikos ir prekybos komiteto pirmininkė Cathy McMorris Rodgers pristatytas Rusijos urano importo uždraudimo įstatymas **2023 m. gegužės 24 d. buvo patvirtintas**.

Pagal šį teisės aktą rusiškos kilmės urano importas būtų uždraustas **praėjus 90 dienų** nuo jo įsigaliojimo, tačiau Energetikos departamentui taip pat leistų Energetikos departamentui **suteikti išimtį**, jei jis nustatytų, kad 1) nėra alternatyvaus mažai prisodrinto urano šaltinio, kuris leistų išlaikyti JAV branduolinius reaktorius veikiančius, arba 2) rusiško urano importas atitinka JAV nacionalinius interesus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [H.R.1042 - 118th Congress \(2023-2024\): Prohibiting Russian Uranium Imports Act | Congress.gov | Library of Congress](#)

Nustatytos naujos sankcijos „al-Shabaab“ nariams

2023 m. gegužės 24 d. OFAC nustatė sankcijas **26 asmenims ir subjektams**, susijusiems su teroristine grupuote „al-Shabaab“, įskaitant **15 finansinių tarpininkų ir veikėjų**, **keturis** medžio anglies kontrabandininkus ir **septynis** su jais susijusias **bendroves**. Šie veiksmai nukreipti prieš pagrindinius regioninius teroristinės grupuotės Somalyje lyderius, susijusius asmenis ir narius, kurie dalyvauja įvairioje „al-Shabaab“ remiančioje veikloje, įskaitant finansinį tarpininkavimą, lėšų rinkimą teroristinės grupuotės vardu, savadarbių sprogstamųjų įtaisų platinimą ir neteisėtą medžio anglies kontrabandą iš Somalio, dėl kurios paaštrėjo vietos konfliktai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Terror Operatives and Illicit Charcoal Smugglers in Somalia | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos „Wagner Group“ vadovui Malyje

2023 m. gegužės 25 d. OFAC nustatė sankcijas **Ivan Aleksandrovich Maslov** (Maslov), Rusijos privačios karinės kompanijos „Wagner“ („Wagner Group“) sukarintų padalinių vadovui ir pagrindiniam jos administratoriui, įsikūrusiam Malyje. Grupei „Wagner Group“ ir jos vadovui Yevgeniy Viktorovich Prigozhin jau taikomos sankcijos, įskaitant sankcijas už paramą Rusijos vykdomai karinei agresijai prieš Ukrainą. Pažymėtina, kad OFAC nustatė, jog „Wagner Group“ bando nuslėpti savo pastangas įsigyti karinės įrangos, kuri būtų naudojama Ukrainoje, be kita ko, veikdama per Malį ir kitas šalis, kuriose ji yra įsitvirtinusi.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions the Head of the Wagner Group in Mali | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos naujos sankcijos Sirijai

2023 m. gegužės 30 d. OFAC nustatė sankcijas **dviem Sirijos finansinių paslaugų įmonėms**, kurios slapta padėjo Bašaro al Asado vadovaujamam Sirijos režimui ir jo sąjungininkams „Hizbollah“ bei Islamo revoliucijos sargybinių korpusui „Qods Force“ (IRGC-QF) išlaikyti prieigą prie tarptautinės finansų sistemos pažeidžiant tarptautines sankcijas.

OFAC taip pat nustatė sankcijas **trims broliams**, kuriems priklauso ir kurie valdo „Al-Fadel Exchange“ biržą. Šios sankcijos nustatytos pagal 2011 m. rugpjūčio 17 d. Vykdomąjį Įsakymą E.O. 13582, taip pat pagal 2019 m. Cezario Sirijos civilių apsaugos įstatymą, taip pabrėžiant rimtą grėsmę, kurią kelia finansų sistemos dalyviai, aktyviai sudarantys sąlygas smurtiniams režimams apeiti sankcijas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Syrian Financial Facilitators Under the Caesar Syrian Civilian Protection Act | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Kinijoje ir Meksikoje įsikūrusiems subjektams, susijusiems su neteisėtų narkotikų gamyba ir platinimu

2023 m. gegužės 30 d. OFAC nustatė sankcijas **17 asmenų ir subjektų**, susijusių su neteisėtiems narkotikams gaminti naudojamos įrangos platinimu tarptautiniu mastu. Šie asmenys tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja parduodant tablečių spaudimo mašinas, liejimo formas ir kitą įrangą, naudojamą suklastotiems teisėtų vaistų prekiniams ženklams įspausti ant neteisėtai pagamintų tablečių, dažnai su fentanilio priemaiša.

Šių sankcijų, kurios taikomos **septyniems subjektams ir šešioms asmenims**, įsikūrusiems **Kinijoje**, ir **vienam subjektui ir trims asmenims**, įsikūrusiems **Meksikoje**, nebūtų buvę įmanoma įgyvendinti be OFAC, Narkotikų kontrolės administracijos, įskaitant Specialiųjų operacijų skyrių, Krašto saugumo tyrimų tarnybos ir jos El Paso lauko biuro bei JAV Krašto saugumo departamento Mūitinės ir sienos apsaugos agentūros paramos ir nuolatinio bendradarbiavimo. Dėl Meksikoje gyvenančių asmenų, kuriems nustatytos sankcijos, šie veiksmai taip pat buvo glaudžiai koordinuojami su Meksikos vyriausybe, įskaitant Meksikos finansinės žvalgybos padalinį.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions China- and Mexico-Based Enablers of Counterfeit, Fentanyl-Laced Pill Production | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos su kariuomene susijusioms bendrovėms, kurstančioms konfliktą Sudane

2023 m. birželio 1 d. OFAC nustatė sankcijas **keturioms bendrovėms**, kurios gauna pajamų iš **konflikto Sudane** ir prisideda prie jo. Įmonės, kurioms nustatytos sankcijos yra susijusios su dviem kovojančiomis pajėgomis, kurios kursto vykstantį konfliktą Sudane: dvi įmonės, susijusios su sukarintomis **Greitosios paramos pajėgomis**, ir dvi įmonės, susijusios su **Sudano ginkluotosiomis pajėgomis**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Military-Affiliated Companies Fueling Both Sides of the Conflict in Sudan | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos naujos sankcijos Iranui

2023 m. birželio 1 d. OFAC nustatė sankcijas **Irano Islamo revoliucinės gvardijos korpuso (IRGC)** ir jo išorės operacijų padalinio **IRGC-Qods Force (IRGC-QF)** nariams ir su jais susijusiems asmenims, dalyvavusiems keliuose teroristiniuose sąmoksluose, įskaitant nužudymo sąmokslus, nukreiptus prieš buvusius JAV vyriausybės pareigūnus ir Irano disidentus. Nustatytos sankcijos nukreiptos prieš **tris Irane ir Turkijoje gyvenančius asmenis ir bendrovę**, susijusią su IRGC-QF, kartu su **dviem IRGC žvalgybos organizacijos (IRGC-IO) vyresniaisiais pareigūnais**, kurie dalyvavo rengiant mirtinas operacijas prieš civilius gyventojus, įskaitant žurnalistus ir aktyvistus.

Pažymėtina, kad OFAC nuosekliai imasi veiksmų, kuriais siekiama kovoti su IRGC-QF ir Irano žvalgybos tarnybos rengiamais teroristiniais sąmokslais, kaip pavyzdžiui, 2020 m. gruodžio mėn. sankcijos asmeniui, susijusiam su IRGC-QF pastangomis planuoti ir vykdyti operacijas Artimuosiuose Rytuose ir JAV, o 2021 m. sankcijos nustatytos Irano žvalgybos agentui, kurio tikslas buvo nužudyti JAV ambasadorių.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Iranian Regime Operatives Involved in Assassination Plots in the United States and Abroad | U.S. Department of the Treasury](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

OFSI išdavė naują bendrąją licenciją, apimančią ankstesnius įsipareigojimus

2023 m. gegužės 22 d. Jungtinės Karalystės (JK) Finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) išdavė **Bendrąją licenciją dėl ankstesnių įsipareigojimų**, kuri skirta tam, kad Jungtinės Karalystės asmuo galėtų gauti mokėjimą, jei sankcionuotas subjektas jam yra skolingas lėšų arba ekonominių išteklių pagal sutartį, kuri buvo pasirašyta prieš nustatant sankcijas atitinkamam subjektui.

Kiekvienas, norintis pasinaudoti šia Bendrąja licencija, prieš tai turėtų atidžiai įvertinti bendrosios licencijos sąlygas. Toliau pateikiama keletas svarbiausių bendrosios licencijos sąlygų:

- sutartinis įsipareigojimas turi būti **pasirašytas prieš nustatant sankcijas** atitinkamam subjektui;
- mokėjimas turi būti atliktas **Jungtinės Karalystės asmens naudai**, kaip apibrėžta Bendrojoje licencijoje;

- **didžiausia leistina** mokėjimų paga bet kurią tokią sutartį **suma yra 200 000 svarų sterlingų** su PVM (arba lygiavertė suma kita valiuta);
- sankcionuotas subjektas taip pat gali būti bet kuris sankcionuotam subjektui priklausantis arba jo kontroliuojamas subjektas. Tačiau reikėtų pažymėti, kad **OFSI neatsako už nuosavybės ir kontrolės nustatymą**, o šios bendrosios licencijos naudotojai tokiais atvejais gali apsvarstyti galimybę kreiptis individualiai dėl nepriklausomos teisinės konsultacijos;
- Bendroji licencija **leidžia** sankcionuotiems bankams korespondentams arba finansų įstaigoms **pervesti lėšas arba ekonominius išteklius**;
- joks kitas Jungtinės Karalystės asmuo **negali naudotis** šia licencija, kad gautų lėšas ar ekonominius išteklius, kylančius **iš to paties sutartinio įsipareigojimo**;
- Bendrosios licencijos **galiojimo terminas - 6 mėnesiai**. Ji nustos galioti **2023 m. lapkričio 21 d. 23:59 val.**

OFSI paskelbė gaires dėl prekybos sankcijų apėjimo rizikų nustatymo

2023 m. gegužės 22 d. Jungtinės Karalystės Verslo ir prekybos departamentas paskelbė **gaires**, kuriose nurodoma, kad prekybininkai, atlikdami deramą patikrinimą, turėtų įvertinti Rusijos, siekiančios išvengti prekybos sankcijų, riziką. Gairėse pateikiami **pagrindiniai rizikos rodikliai** (susiję su klientu, produktu ir jurisdikcija) ir **viešųjų pirkimų ciklas**, iliustruojantis skirtingus etapus ir subjektų tipus, kurie gali būti naudojami slaptam prekių įsigijimui.

Pažymėtina, kad **tikrieji galutiniai įsigytų prekių naudotojai** dažniausiai **tiesiogiai nesikreipia** į tarptautinius tiekėjus ir dokumentuose nėra įvardijami kaip galutiniai naudotojai. Vietoje to organizacijos dažnai naudoja **daugiasluoksnį metodą** (angl. layered approach), kad nuslėptų savo pirkimų veiklą. Atidžiau patikrinus tarpininkaujančias bendroves ir tariamus galutinius naudotojus, galima nustatyti tam tikrų neatitikimų. Dėl to itin svarbu **kruopščiai tikrinti sandorio šalis ir vidaus valdymą**, susijusį su sankcijomis. Net ir gerai žinomų sandorio šalių deramą patikrinimą reikia kartoti tam tikrais laiko tarpais, siekiant įsitikinti, kad **rizika nepasikeitė**, pavyzdžiui, pasikeitė direktoriai, prekiaujami produktai ir pan.

Toliau pateikiamas **viešųjų pirkimų ciklas** iliustruoja skirtingus **etapus** ir **subjektų tipus**, kurie gali būti naudojami slaptam prekių įsigijimui. Ne visi etapai gali būti naudojami kiekvieno bandymo įsigyti prekes metu. Pagal šį modelį galutinis naudotojas paprastai naudojami **priedangos arba fiktyviomis įmonėmis**, kad galėtų prašyti prekių iš bendrininkų tarpininkų tinklų.

• Tarptautiniai tiekėjai

Įvairių pramonės sričių prekės įsigyjamos iš specializuotų gamintojų arba platintojų.

• Tarpininkai

(Užjūrio) prekybos įmonės gali būti bendrininkaujančios, bet dažniausiai turi ir teisėtą verslą. Jos gali teigti, kad yra galutinis vartotojas, arba nurodyti kitą tarpininką ar priedangos bendrovę.

• Apsaugos / priedangos bendrovė

Subjektas, veikiantis tik sankcijas taikančio subjekto vardu. Gali būti registruota įmonė arba gali būti tik priedangos pavadinimas. Šios bendrovės gali būti įvardytos tarptautinės prekybos dokumentuose.

• Tikrasis galutinis vartotojas

Sankcionuota paskirties vieta, asmuo ar organizacija.

Gairėse taip pat nurodoma, kad riziką reikėtų vertinti atsižvelgiant į atskirų bendrovių aplinkybes ir atitinkamai pritaikyti deramą patikrinimą ir (arba) vidaus valdymo priemones. Toliau pateikiami **keli pradiniai rizikos rodikliai**.

Klientas:

- klientas tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja tiekiant, parduodant, pristatant ar perkant ribotos arba didelės rizikos prekes, ypač į didesnės rizikos paskirties vietas.
- klientas yra fiziškai įsikūręs šalyse arba greta šalių, su kuriomis susijęs prekių perorientavimo klausimas.
- klientas parduoda prekes su neproporcingai didelėmis pristatymo išlaidomis be pateisinamos priežasties.

Produktas:

- sandoris yra susijęs su prekėmis, kurioms taikomos sankcijos, dvejojo naudojimo, su masinio naikinimo ginklo platinimu susijusiomis ar karinėmis prekėmis, neatsižvelgiant į tai, ar jos gali būti licencijuojamos, ar ne.
- sandoris susijęs su asmeniu ar subjektu užsienio šalyje, keliančioje susirūpinimą dėl ginklų platinimo.
- prekių aprašymas prekybos ir (arba) finansiniuose dokumentuose yra nekonkretus arba klaidinantis.

Šalis / jurisdikcija:

- šalys, aktyviai bendradarbiaujančios su šalimi, kuriai taikomos sankcijos.
- prekių gabenimo maršrutas arba sandoriai, neatitinkantys įprastų geografinių ar prekybos modelių arba kliento numatomos verslo veiklos.
- mokėjimai ar pervedimai importuotojams, eksportuotojams, agentams ar tarpininkams, kurie eksportuoja į šalis ir uostus, esančius netoli šalių, kurioms taikomos sankcijos, sienų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [NTE 2023/08: Russia sanctions – Trade sanctions circumvention](#)

Paskelbtos gairės dėl JK kovos su terorizmu sankcijų pakeitimo ir atšaukimo

2023 m. gegužės 25 d. OFSI paskelbė gaires dėl prašymo peržiūrėti pagal 2019 m. Kovos su terorizmu (sankcijos) (išstojimo iš ES) reglamentus įtrauktų asmenų sąrašą. Jose nurodoma, kad:

- sankcionuotas subjektas, arba jo vardu veikiantys asmenys turėtų užpildyti **Sankcijų peržiūros prašymo formą**;
- tikėtina, kad didesnę įtaką turės **prašymą pagrindžiančių įrodymų pateikimas iš patikimų šaltinių**, kuriuos galima patikrinti, ir
- **daugkartiniai prašymai** dėl peržiūros **nebus nagrinėjami**, išskyrus atvejus, kai yra keliamas svarbus klausimas, kuris anksčiau nebuvo svarstytas (pvz., nauji svarbūs įrodymai).

Daugiau informacijos (anglų k.): [How to request variation or revocation of a financial sanction designation under The Counter-Terrorism \(Sanctions\) \(EU Exit\) Regulations 2019](#)

Eksporto kontrolės jungtinio padalinio pranešimas apie skirtas baudas

2023 m. gegužės 26 d. Jungtinės Karalystės Eksporto kontrolės jungtinis padalinys paskelbė pranešimą, kuriame apibendrinamos neseniai JK skirtos eksporto kontrolės nuobaudos:

- 2022 m. lapkričio 28 d. bendrovei buvo skirta **bauda** už tai, kad ji **be licencijos** į Jungtinę Karalystę eksporto tikslais **įvežė 4 kg natrio sulfido** (dvejojo naudojimo prekės); ir

- 2023 m. sausio-gegužės mėn. už nelicencijuotą dvejetainio naudojimo prekių, karinių prekių eksportą ir susijusią veiklą 4 JK eksportuotojams buvo skirtos baudos, kurių bendra suma viršijo 1,1 mln. svarų sterlingų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [NTE 2023/09: Compound penalties issued - GOV.UK](#)

Paskelbtas jautrių prekių, randamų Ukrainos karo lauke, sąrašas, į kurį privalo atsižvelgti įmonės ir nustatyti deramo patikrinimo priemonės

2023 m. gegužės 30 d. kartu su tarptautiniais partneriais Jungtinė Karalystė nustatė **prekes, kurias Rusija naudoja savo ginklų sistemose**. Visoms nurodytoms prekėms taikomos JK sankcijos. Daugelis šių prekių yra rastos **mūšio lauke Ukrainoje**. Tarp jų yra **elektroninių komponentų**, pavyzdžiui, integrinių grandynų ir radijo dažnių siųstuvų modulių. Sąrašas suskirstytas į **keturias pakopas**, iš kurių pirmoje ir antroje pakopose yra **ypač jautrių elementų**:

- **1 pakopa:** integriniai grandynai (dar vadinami mikroelektronika).
- **2 pakopa:** elektronikos elementai, susiję su belaidžiu ryšiu, palydovine radijo navigacija ir pasyvūs elektroniniai komponentai.
- **3 pakopa:** diskretieji elektroniniai komponentai, elektronikos kabeliai ir jungtys, skaitmeniniai fotoaparatai ir susiję optiniai komponentai.
- **4 pakopa:** elektros komponentų ir grandinių gamybos ir kokybės tikrinimo įranga.

Viso bendrąjį aukšto prioriteto prekių **sąrašą** remiantis keturiomis pakopomis sudaro - **39 prekių grupės**. Pažymima, kad Rusija siekia įsigyti ribojamų prekių, pavyzdžiui, įtrauktų į aukščiau nurodytą sąrašą, per šalis, kurioms netaikomos sankcijos. Įmonės turėtų užtikrinti, kad jos atsižvelgia į šią riziką, atlikdamos **deramą patikrinimą**, kad įsitikintų, jog galutinė šių produktų paskirties vieta nėra Rusija.

OFSI paskelbė gaires dėl patikos paslaugų ribojimų

2023 m. gegužės 30 d. OFSI paskelbė tinklaraščio įrašą, kuriuo siekiama suteikti daugiau aiškumo klausimais, susijusiais su patikos paslaugų (angl. trust services) teikimo ribojimais.

Pažymėtina, kad ribojimai patikos paslaugų teikimui **įsigaliojo 2022 m. gruodžio 16 d.** Patikos paslaugų priemone ribojama galimybė asmenims, nurodytiems šios priemonės tikslais, ir asmenims, susijusiems su Rusija, naudotis Jungtinės Karalystės patikos paslaugomis. Nuo **2023 m. kovo mėn.** daugiau kaip **1820 asmenų** buvo įtraukti į sankcijų sąrašą, patikos paslaugų ribojimų kontekste.

Paskelbtame pranešime aptariama: kada taikomi patikos paslaugų ribojimai; kur šie ribojimai taikomi; pagrindinės išimtys; OFSI vykdymo užtikrinimo įgaliojimai ir licencijavimas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Trust Services Sanctions – 5 months on - OFSI \(blog.gov.uk\)](#)

JK išdo departamentas iš dalies pakeitė Rusijai taikomų sankcijų sąrašą

2023 m. gegužės 31 d. JK Išdo departamentas **redagavo** Dmitry Vladimirovich Konov skirtą **motyvų pareiškimą**, todėl dabar jo įrašė teigiama, kad jam taikomos sankcijos, nes jis:

- dalyvavo gaunant naudos iš Rusijos arba ją remiant, dirbdamas „**Sibur Holding**“, subjekto, vykdančio veiklą Rusijos chemijos sektoriuje, direktoriumi; ir
- yra arba buvo susijęs su naudos gavimu iš Rusijos arba jos rėmimu dirbdamas „**Alrosa**“, subjekto veikiančio Rusijos deimantų gavybos sektoriuje, direktoriumi.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [Notice_Russia_310523.pdf \(publishing.service.gov.uk\)](#)

KITOS NAUJIENOS

Japonija nustatė naujas sankcijas Rusijai

2023 m. gegužės 26 d. Japonija nustatė naujas sankcijas Rusijai. Atitinkamai Japonija įšaldė **78 bendrovių ir 17 asmenų** turtą ir uždraudė eksportą **80 Rusijos subjektų**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Measures based on the Foreign Exchange and Foreign Trade Act regarding the situation surrounding Ukraine | Ministry of Foreign Affairs of Japan \(mofa.go.jp\)](#)

Vokietijos prokurorai pateikė kaltinimus technologijų srities vadovams dėl eksporto kontrolės pažeidimų

2023 m. gegužės 22 d. Miuncheno prokuratūra **paskelbė**, kad pateikė kaltinimus **keturiems** buvusiems Miunchene įsikūrusios **technologijų bendrovės „FinFisher“** vadovams, kurie būdami atsakingi „FinFisher“ įmonių grupės asmenys, **tyčia pažeidė dvejopo naudojimo prekių licencijavimo reikalavimus**, parduodami stebėjimo programinę įrangą ne ES šalims.

Prokurorų teigimu buvę „FinFisher“ vadovai **bandė apeiti** ES eksporto kontrolės priemones, programinės įrangos pardavėju nurodydami **Bulgarijos** patronuojamąją įmonę, o pirkėju - netikrą **Turkijos** muitinės agentūrą. Taip pat pažymėtina, kad kartu su kaltinamuoju aktu pateiktos ir IT ekspertų atliktos analizės, kuriose padaryta išvada, kad **sekimo programinė įranga „FinSpy“** 2017 m. Turkijos opozicijos judėjimui buvo pasiūlyta parsisiųsti per **suklastotą interneto svetainę**, siekiant juos šnipinėti.

Kanada išleido specialųjį pranešimą dėl su Rusija susijusio pinigų plovimo ir sankcijų apėjimo

2023 m. gegužės mėn. Kanados finansinių sandorių ir ataskaitų analizės centras (FINTRAC) atnaujino **specialųjį pranešimą**, kuriame nurodoma, kad subjektai, kuriems taikomos sankcijos, naudojami jau nusistovėjusiais pinigų plovimo būdais ir kanalais, kad apeitų ir išvengtų sankcijų bei perkeltų turtą už Rusijos ribų. Pranešime pateikiami **rizikos indikatoriai**, kurie gali padėti identifikuoti sankcijų vengimo ir apėjimo požymius. Kaip pavyzdžiai:

- turimi ryšiai su **teisinėmis įmonėmis** ofšoriniuose finansų centruose, kurios specializuojasi **Rusijos klientų aptarnavime**.
- **nuosavybės teisės** į turtą **perleidimas** šeimos nariams, artimiems bendrininkams arba sankcionuotiems asmenims.
- Naudojimas **jurisdikcijomis**, kuriose nėra kliūčių įsteigti **fiktyvias bendroves arba laisvosios prekybos zonų subjektus**. Šiomis įmonėmis paprastai naudojamos profesionaliam pinigų plovimui ir sankcijų vengimo veikloms atlikti. Ypatingas dėmesys skiriamas tokioms jurisdikcijoms, kaip **Jungtiniai Arabų Emyratai**.